

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 183/2017-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. júna 2017 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka, zo sudcu Milana Ľalíka a sudkyne Marianny Mochnáčovej o prijatej sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej obchodnou spoločnosťou Advokátska kancelária Mandzák a spol., s. r. o., Zámocká 6954/5, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Michal Mandzák, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 436/2012 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie vecí bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 436/2012 porušené bolo.

2. [REDACTED] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť [REDACTED] trovy právneho zastúpenia v sume 374,80 € (slovom tristosedemdesiatštyri eur a osemdesiat centov) na účet obchodnej spoločnosti Advokátska kancelária Mandzák a spol., s. r. o., Zámocká 6954/5, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Sťažnosti vo zvyšnej časti nevyhovujú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 183/2017-12 z 29. marca 2017 prijal v zmysle ustanovenia § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 436/2012 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2.1 Porušenie základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľka [v procesnom postavení žalobkyne v konaní o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 33 193,91 eur pôvodne vedenom na Okresnom súde Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 39 C 306/2007, pozn.]

vidí v postupe odvolacieho súdu, ktorý „... neuskutočnil v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 2Co/436/2012 žiadne relevantné úkony smerujúce k meritórnemu rozhodnutiu veci...

Krajský súd v Bratislave, ako všeobecný súd, nezabezpečil v danej právnej veci taký procesný postup, ktorý by odstránil stav právnej neistoty sťažovateľky a v dôsledku tohto postupu všeobecného súdu stav právnej neistoty sťažovateľky naďalej trvá.“

2.2 Podľa názoru sťažovateľky „... prietahy v predmetnom odvolacom konaní neboli spôsobené právnou a faktickou zložitou veci. Taktiež zo správania účastníka nemožno vyvodit' záver, že svojím konaním spôsobil prietahy v súdnom konaní...

... prietahy v súdnom konaní boli spôsobené postupom všeobecného súdu, nakoľko od podania odvolania sťažovateľky proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V dňa 29. 10. 2012 nevykonal Krajský súd v Bratislave žiadny právne relevantný úkon, ktorý by smeroval k meritórnemu prejednávaniu a rozhodnutiu veci v odvolacom konaní.“

3. S poukazom na rozhodovaciu prax ústavného súdu sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jej základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 436/2012, aby krajskému súdu prikázal vo veci konať bez zbytočných prietahov a jej priznal primerané finančné zadosťučinenie vo výške 10 000 eur, ako i úhradu trov konania.

4.1 Na základe výzvy ústavného súdu bolo ústavnému súdu faxovým podaním 16. mája 2017 (doplneným o písomnú formu 22. mája 2017) doručené vyjadrenie krajského súdu č. 1SprV/222/17 zo 16. mája 2017, v rámci ktorého predseda krajského súdu JUDr. Ľuboš Sádovský okrem uvedenia stručnej chronológie úkonov krajského súdu v napadnutom konaní a oznámenia súhlasu s upustením od ústneho pojednávania vo veci zaujal toto stanovisko:

„... v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 39C/306/2007 sa žalobkyňa [REDAKOVANÉ]... žalobou podanou dňa 27. 09. 2007 domáha ochrany

osobnosti spojenej s náhradou nemajetkovej ujmy. Požadovala ospravedlnenie spôsobom v žalobe uvedeným a náhradu nemajetkovej ujmy v sume 1 000 000,- Sk (33 193,91 eur).

Rozsudkom č. k. 39C/306/2007-278 zo dňa 05. 09. 2012 súd prvej inštancie žalobe sčasti vyhovel (v ospravedlnení ako morálnom zadosťučinení, v náhrade nemajetkovej ujmy v sume 2 000 eur) a sčasti (v náhrade nemajetkovej ujmy presahujúcej sumu 2 000 eur do 33 193,91 eur) žalobu zamietol. Stranám sporu nepriznal právo na náhradu trov konania. Na základe odvolania žalobkyne proti rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá a vo výroku o náhrade trov konania, bola vec predložená odvolaciemu súdu dňa 06. 12. 2012. Predmetom odvolacieho konania tak zostali nároky žalobkyne v rozsahu ich zamietnutia a náhrady trov konania a vo zvyšnej časti zostalo konanie právoplatne skončené.

Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 2Co/436/2012-352 zo dňa 07. 03. 2017 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku napadnutom odvolaním a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd pred vydaním uznesenia č. k. 2Co/436/2012-350 zo dňa 07. 03. 2017 rozhodol, že v konaní pokračuje s právnym nástupcom žalovaného. Pochybenia súdu prvej inštancie a úlohy uložené súdu prvej inštancie v ďalšom konaní odvolací súd uviedol v bode 11 a nasl. zrušujúceho uznesenia.

... JUDr. Mária Hajdínová (predsedníčka krajského súdu konajúca v uvedenej právnej veci; pozn.) skonštatovala, že išlo o vec právne a skutkovo náročnú, pričom vady konania a rozhodnutia nemohol vyriešiť odvolací súd. Ak by aj odvolací súd tieto otázky posúdil sám, nahradil by konanie pred súdom prvej inštancie a rozhodnutie súdu prvej inštancie, čím by odňal stranám sporu právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd; predovšetkým možnosť strán sporu v riadnom opravnom konaní realizovať práva, ale aj povinnosti, uložené im procesným predpisom. V tomto smere potom ústavné právo strán sporu, teda aj sťažovateľky, na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd musí ustúpiť právu na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, právu na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Zo stanoviska uvedenej predsedníčky senátu tiež vyplýva, že senát 2Co, v ktorom pôsobila od roku 2011, vybavoval a vybavuje všetku agendu patriacu do pôsobnosti senátov občianskoprávneho kolégia odvolacieho súdu a od roku 2012 popri bežnom (vysokom) nápade občianskoprávných vecí do senátu 2Co (ale aj do ostatných senátov občianskoprávneho kolégia) napadalo len od jednej spoločnosti (POHOTOVOSTĚ, s.r.o.) veľmi veľa vecí na rozhodnutie o námietke zaujatosti (pred vydaním rozhodnutia, ktoré by bolo napadnuté odvolaním), ale aj na rozhodnutie o odvolaní proti uzneseniam a rozsudkom; ustanovenie § 16 ods. 1 O. s. p. ukladalo nadriadenému súdu rozhodnúť o námietke zaujatosti do 10 dní od predloženia veci. Okrem toho popri bežnom nápade vecí od februára 2014 boli pridelené do tohto senátu (aj iným senátom občianskoprávneho kolégia) na rozhodnutie o odvolaní proti uzneseniam a rozsudkom aj veci vo vzťahu k tomu istému žalovanému: Slovenská republika - Národná banka Slovenska. Senát vybavoval (od 1. 5. 2017 pôsobí JUDr. Mária Hajdínová v inom senáte) veci podľa nápadu majúce na zreteli osobitné zásady, ktoré sú súčasťou Rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave, ktoré stanovujú veci, v ktorých senát pri rozhodovaní musí zachovať osobitnú rýchlosť, výnimočnú rýchlosť, a teda ktoré musel a musí odvolací súd uprednostniť. Predmetná právna vec do týchto kategórií nepatrila. Senát, ale aj všetky ostatné senáty občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave, nestíhal vybavovať priebežný mesačný nápad, nieto ešte popri tom veci napadnuté skôr; čím sa podľa názoru JUDr. Márie Hajdínovej predĺžil primeraný čas na prípravu senátu odvolacieho súdu na rozhodnutie (aj) v sťažnosťou napadnutej veci a nadväzne na uvedené má za to, že rozhodnutie vo veci sp. zn. 2Co/436/2012 v mesiaci marec 2017 bolo zapríčinené výlučne len z objektívnych dôvodov.

Vo svojom vyjadrení JUDr. Mária Hajdínová tiež zdôraznila, že skončením konania sp. zn. 2Co/436/2012 pred Krajským súdom v Bratislave v mesiaci marec 2017 došlo k odstráneniu stavu právnej neistoty a po tomto období už nedochádzalo k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Počas konania sťažovateľka prietahy nenamietala, urobila tak až po jeho skončení (odvolací súd rozhodol dňa 07. 03. 2017, sťažnosť na Ústavný súd Slovenskej republiky podala podaním zo dňa 09. 03. 2017)

a nevysvetlila, prečo sa tak nestalo skôr, t. zn., že po skončení konania vedeného pod sp. zn. 2Co/436/2012 už nie je možné údajné priedahy v ňom reparaovať.

Stav právnej neistoty sťažovateľky bol odstránený tým, že odvolací súd rozhodol dňa 07.03. 2017 o odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie, po čom už k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných priedahov nedochádzalo; tým sa skončilo aj možné porušovanie práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote. V tejto súvislosti odkázala JUDr. Mária Hajdínová na ustálenú prax Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. rozhodnutia vo veciach vedených pod sp.zn. I. ÚS 161/02, I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02, I. ÚS 235/03. IV. ÚS 215/07, IV. ÚS 263/08. m. m. III. ÚS 24/04, III. ÚS 224/05, I. ÚS 29/02, IV. ÚS 235/05, IV. ÚS 43/04, I. ÚS 6/03, I. ÚS 116/02, I. ÚS 86/02, II. ÚS 73/05, IV. 287/09, I. ÚS 155/07, I. ÚS 154/03), z ktorej vyplýva, že podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priedahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Tento účel spravidla nie je možné dosiahnuť po právoplatnom skončení konania. Ústavný súd poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď porušenie namietaného práva ešte trvalo; mohlo dochádzať.“

4.2 V rámci chronológie procesných úkonov napadnutého konania predsedu krajského súdu uviedol:

„06. 12. 2012 - predloženie veci na konanie a rozhodnutie o odvolaní sťažovateľky (žalobkyne) proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V zo dňa 05. 09. 2012 č. k. 39C/306/2007-278,

- 07. 03. 2017 - vydanie uznesení č. k. 2Co 436/2012-350 a č. k. 2Co 436/2012-352

- 28. 03. 2017 - zaslanie uznesení č. k. 2Co 436/2012-350, č. k. 2Co 436/2012-352 zo dňa 07. 03. 2017 a súdneho spisu Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 39C/306/2007 Okresnému súdu Bratislava V.“

5. Sťažovateľka vo svojom vyjadrení z 31. mája 2017 v nadväznosti na vyjadrenie predsedu krajského súdu (body 4.1 a 4.2) v plnom rozsahu zotrvala na tvrdeniach obsiahnutých v ňou podanej ústavnej sťažnosti a nad rámec už uvedeného zastala názor, že «... neobstojí tvrdenie, že v súdnom spore o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej

ujmy išlo o vec právne a skutkovo náročnú. Odkazujúc na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 688/2014 zo 4. februára 2015 poukazujeme na skutočnosť, že ani právne či skutkovo náročný spor nesmie trvať neprimerane dlhú dobu...

Nemožno súhlasiť s tvrdením Krajského súdu v Bratislave, že v danom prípade išlo o skutkovo a právne náročnú vec, nakoľko pri rozhodnutí o odvolaní vychádzal z ustálenej judikatúry v skutkovo totožných veciach. Túto skutočnosť potvrdzuje aj citácia zo str. 10 uznesenia Krajského súdu v Bratislave zo dňa 07.03.2017 sp. zn. 2Co/436/2012-352...

Prihliadajúc na uvedené máme za to, že odvolací súd nemusel v danej právnej veci vytvárať nové právne názory, ale v podstate sa jednalo o prípad, ktorý s prihliadnutím na všetky okolnosti mohol jednoducho a promptne rozhodnúť už skôr ako v marci 2017. Je nepochopiteľné, prečo odvolací súd nevykonával žiadne úkony a rozhodol o odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie po takmer piatich rokoch, hoci mal z vlastnej činnosti vedomosti o skutkovo totožných právnych veciach, na základe ktorých mohol argumentovať a rozhodnúť. Nakoľko v danom spore šlo o právo na ochranu osobnosti, práve z týchto dôvodov by súd mal rozhodnúť efektívne a pružne vzhľadom na situáciu, keďže neskoré rozhodnutie by sa už mohlo minúť účinku. Dovolíme si zdôrazniť, že žaloba bola podaná ešte v roku 2007 a daný súdny spor po 10 rokoch stále nie je právoplatne skončený, keďže po vrátení veci odvolacím súdom na súd prvého stupňa, je pojednávanie vytýčené až na mesiac september 2017.

Z chronológie úkonov uvádzaných v závere vyjadrenia je možné preukázať, že od predloženia veci na konanie a rozhodnutie o odvolaní sťažovateľky proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V zo dňa 05. 09. 2012 č. k. 39C/306/2007-278 Krajskému súdu v Bratislave cez vydanie uznesení Krajským súdom v Bratislave dňa 07. 03. 2017 č. k. 2Co/436/2012-350 a č. k. 2Co/436/2012-352 až po zaslanie predmetných uznesení dňa 28. 03. 2017 ubehlo takmer 5 rokov. Máme za to, že konanie Krajského súdu v Bratislave sa vyznačuje nečinnosťou, nakoľko svojím postupom v predmetnej veci spôsobil zbytočné prietahy, a tým porušil právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl.6 ods. 1 Dohovoru...

Krajský súd v Bratislave vo svojom vyjadrení uvádza rozhodnutia ústavného súdu, podľa ktorých je účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov odstránenie

stavu právnej neistoty, pričom tento účel spravidla nie je možné dosiahnuť po právoplatnom skončení konania. Hoci k vydaniu predmetných uznesení Krajského súdu došlo dňa 07. 03. 2017, tie boli doručené Okresnému súdu Bratislava V dňa 28. 03. 2017 a právnenému zástupcovi sťažovateľky až dňa 03. 04. 2017, čiže v čase podania ústavnej sťažnosti nemohli byť právoplatné, a to v zmysle ustanovenia § 238 ods. 2 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého „Ak proti uzneseniu nemožno podať odvolanie alebo sťažnosť, je právoplatné doručením“. Súdne konanie v predmetnej právnej veci sťažovateľky ako také rovnako nemožno považovať za právoplatne skončené, keďže Krajský súd v Bratislave predmetnými uzneseniami zo dňa 07. 03. 2017 zrušil napadnutý rozsudok Okresného súdu Bratislava V a vec mu vrátil na nové konanie a zároveň rozhodol, že v konaní pokračuje s právnym nástupcom žalovaného. Z uvedeného vyplýva, že neobstojí tvrdenie, že sťažovateľka sa domáha ochrany svojich práv až po právoplatnom skončení konania, podaním ústavnej sťažnosti dňa 09. 03. 2017, nakoľko je v predmetnej právnej veci vytyčený termín pojednávania na deň 13. 09. 2017 na súde prvej inštancie.

Na podporu argumentácie si dovoľíme uviesť, že účelom konania pred ústavným súdom, v ktorom sa domáha vyslovenia, že došlo k porušeniu práva z dôvodu zásahu do práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov nie je iba odstránenie právnej neistoty, ale jedná sa predovšetkým aj o naplnenie reparačnej a satisfakčnej funkcie.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti na ústavnej sťažnosti trváme a navrhujeme, aby ústavný súd rozhodol o ústavnej sťažnosti sťažovateľky sp. zn. I. ÚS 183/2017 tak, ako je uvedené v petite predmetnej ústavnej sťažnosti zo dňa 09. 03. 2017 s tým, že vzhľadom na skutočnosť, že medzičasom došlo Krajským súdom v Bratislave k vydaniu zrušujúceho rozhodnutia vo veci, upúšťame od bodu č. 2 navrhovaného petitu. ktorý znel: „Krajskému súdu v Bratislave prikazuje, aby vo veci vedenej pod sp. zn.: 2Co/436/2012 konal bez zbytočných prietahov.“, nakoľko je daný bod s ohľadom na vzniknuté okolnosti už bezpredmetný. V ostatnej časti trváme na ústavnej sťažnosti.».

Sťažovateľka si zároveň uplatnila náhradu trov konania za dva úkony právnych služieb vo výške 374,80 eur vrátane dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) a ústavnému súdu oznámila svoj súhlas s upustením od ústneho pojednávania vo veci.

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie predmetu podanej ústavnej sťažnosti. Prerokovanie veci na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou namietaného porušenia práv – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných na meritórne rozhodnutie, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom krajského súdu bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, resp. v primeranej lehote (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

7. Lustráciou ústavného súdu bolo zistené, že uznesenie krajského súdu č. k. 2 Co 436/2012-352 zo 7. marca 2017, ktorým bol rozsudok okresného súdu č. k. 39 C 306/2007-278 z 5. septembra 2012 zrušený a ktorým bola vec vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie, nadobudol právoplatnosť 4. apríla 2017.

III.

8. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v rámci ústavnou sťažnosťou napadnutého konania.

10. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

11. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02).

12. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 220/04, IV. ÚS 365/04).

13. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

14. Keďže konanie začalo za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“), táto povinnosť súdu a sudcu vychádzala z dikcie ustanovenia § 6 OSP, ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná. Od 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok

(ďalej aj „CSP“), ktorý nahradil Občiansky súdny poriadok a ktorý vo svojich ustanoveniach upravuje zásadu hospodárnosti a rýchlosti konania v čl. 17. Podľa § 157 ods. 1 CSP súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania (obdobne § 100 ods. 1 OSP).

15. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04, I. ÚS 398/2016) ústavný súd zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07).

Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľky.

16.1 Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, predmetom odvolacieho konania vedeného krajským súdom pod sp. zn. 2 Co 436/2012 bolo rozhodovanie o podanom odvolaní voči rozsudku okresného súdu č. k. 39 C 306/2007-278 z 5. septembra 2012 vo veci ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy v sume 33 193,91 eur s príslušenstvom.

Po skutkovej a právnej stránke ide o štandardný predmet rozhodovania na odvolacom súde a ústavný súd nezistil žiaden významný dôvod pre viac ako štvorročné trvanie napadnutého odvolacieho konania. Samotný predseda krajského súdu vo svojom vyjadrení č. 1SprV/222/17 zo 16. mája 2017 (bod 4.1) odôvodnil niekoľkoročný priebeh odvolacieho konania okrem iného i stavom súdneho oddelenia „2Co“ a potrebou prednostného vybavovania iných vecí, teda výlučne len objektívnymi dôvodmi.

Ústavný súd však v súvislosti so zohľadnením zmienených objektívnych dôvodov vedúcich ku vzniku priet'ahov v napadnutom konaní zastáva názor, že v okolnostiach

posudzovanej veci pri efektívnejšom postupe krajského súdu bolo možné postupovať tak, aby bol skôr odstránený stav právnej neistoty sťažovateľky.

16.2 Pri hodnotení ďalšieho kritéria, teda správania účastníkov súdneho konania, ústavný súd pri preskúmaní spisu nezistil žiadnu okolnosť, ktorou by samotná sťažovateľka akýmkoľvek spôsobom prispela k zbytočným priet'ahom v konaní.

16.3 Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky, bol postup samotného krajského súdu.

Vychádzajúc z predloženej sťažnosti a z pripojených dokumentov, ako aj zo stanovísk účastníkov konania, ústavný súd konštatuje nečinnosť krajského súdu, ktorá pri celkovej dĺžke odvolacieho konania (4 roky a 3 mesiace, pozn.) mala za následok zistenie zbytočných priet'ahov v konaní.

Podľa názoru ústavného súdu konanie, ktoré trvá dlhšie obdobie, už aj s prihliadnutím na predmet konania, ako to bolo v danej veci, možno už len na základe jeho posúdenia ako celku považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru (obdobne napr. II. ÚS 3/09, III. ÚS 170/2010, III. ÚS 21/2014).

Lustráciou ústavného súdu bolo zistené, že predmetné ústavnému prieskumu podliehajúce konanie napadlo na krajskom súde 6. decembra 2012. Krajský súd v napadnutom odvolacom konaní viac ako 4 roky a 3 mesiace nekonal a až 7. marca 2017 uznesením č. k. 2 Co 436/2012-352 vo veci rozhodol tak, že rozsudok okresného súdu č. k. 39 C 306/2007-278 z 5. septembra 2012 v odvolaní napadnutom výroku zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Predmetné rozhodnutie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 4. apríla 2017.

17. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 436/2012 došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

18. S ohľadom na právoplatnosť uznesenia krajského súdu č. k. 2 Co 436/2012-352 zo 7. marca 2017 (bod 7) ústavný súd (i s poukazom na vyjadrenie sťažovateľky – bod 5, pozn.) o príkaze konať zo strany krajského súdu nerozhodoval.

IV.

19. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

20. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

21. Sťažovateľka v sťažnosti žiadala priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 eur.

22. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

23. Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania vedeného krajským súdom pod sp. zn. 2 Co 436/2012 a berúc do úvahy konkrétne okolnosti posudzovaného prípadu (body 16.1 až 16.3) ústavný súd považoval priznanie sumy 1 000 eur sťažovateľke

za primerané finančné zadost'učinenie podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde (bod 2 výroku nálezu).

Ústavný súd pri určení výšky primeraného finančného zadost'učinenia zohľadnil „účelovosť“ podanej ústavnej s'ťažnosti, ktorá bola zo strany s'ťažovateľky podaná na poštovú prepravu 10. marca 2017, t. j. tri dni potom, ako krajský súd 7. marca 2013 vo veci rozhodol uznesením, ktorým rozsudok okresného súdu č. k. 39 C 306/2007-278 z 5. septembra 2012 zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

24. Ústavný súd preto nevyhovel v súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde tej časti s'ťažnosti, v ktorej s'ťažovateľka žiadala priznať finančné zadost'učinenie nad ústavným súdom priznanú sumu 1 000 eur. Z uvedených dôvodov ústavný súd v tejto časti rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

25. Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania s'ťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom obchodnou spoločnosťou Advokátska kancelária Mandzák a spol., s. r. o., Zámocká 5, Bratislava, a ktoré si s'ťažovateľka uplatnila za dva úkony v sume 374,80 eur (bod 5).

26. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

27. Pri výpočte trov právneho zastúpenia s'ťažovateľky ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2017 je 147,33 eur a hodnota režijného paušálu je 8,84 eur.

27.1 Ústavný súd vzhľadom na dôvodné priznať s'ťažovateľke úhradu trov právneho zastúpenia za uplatnené dva vyúčtované úkony právnych služieb (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie ústavnej s'ťažnosti) takto:

- za dva vykonané právne úkony v roku 2017 2 x po 147,33 eur, paušálna náhrada nákladov 2 x po 8,84 eur a DPH v sume 62,47 eur.

27.2 Keďže sťažovateľka si uplatnila náhradu trov konania v sume 374,80 €, ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto nálezu.

28. Trovy konania je krajský súd povinný uhradiť na účet obchodnej spoločnosti Advokátska kancelária Mandzák a spol., s. r. o., Zámocká 5, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

29. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok; to neplatí, ak rozhodnutím orgánu medzinárodnej organizácie zriadeného na uplatňovanie medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, vznikne Slovenskej republike povinnosť v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu (čl. 133 ústavy).

V Košiciach 14. júna 2017